

anomenades escoles de negocis, de les quals es troba molt allunyat i que critica obertament.

És amb la gent amb qui em trobo millor: perquè és solidària, sense ser embafadora; és solitària, sense ser esquerra; és crítica, sense buscar tres peus al gat i, en fi, és antijeràrquica acceptant, però, els valors personals de cadascú

Emergir el 15-M-2011

Ja fa sis anys d'aquella història (com passa el temps!), però això no vol dir que tot comencés allí, a les places i carrers, sinó que allò fou l'emergència lentament cubada d'un parell de generacions anteriors –una de les quals, la nascuda el 1968, és la de Subirats– que s'havien anat trobant en cercles reduïts –normalment marginats entre l'hostilitat dels poders en curs i la indiferència de les majories– on s'anava perfilant el que seria l'esclat posterior: polític, social, cultural i, dintre d'ell, poètic.

El 15-M de 2011 marca un moviment generacional de la cultura poètica, de la mateixa manera que, entre 1955 i 1965, marcà la generació del Realisme Social; el 1968, la irrupció contracultural i llibertària; el 1974, un renovat compromís polític no adocrinat ideològicament ni estèticament, mentre que les dècades posteriors semblen afectades per una crisi moral i de llenguatges sense precedents, que remunten, amb el canvi de segle, amb l'entrada en joc d'aquestes noves generacions que renovaran la manera de dir, de fer i d'actuar.

La manera de dir: més directe, més lligada a la realitat, menys abstracte, per tant, però no pas menys elaborada; la manera de fer: més col·lectiva, autogestió, transversal, menys jerarquizada, menys dirigista i menys selectiva, però no per això menys exigent.

I la manera d'actuar: més joiosa, però no frívola; més oral i participativa, però no per això menys escrita i reflexiva.

Aquest és el cas, entre tants, d'Andreu Subirats, que és lliura al moviment de renovació poètica presencial entre les petites

Xavier Garcia i Andreu Subirats. FOTO: JOAN REVILLAS

Resum biogràfic

Andreu Subirats i Aleixandriva néixer a Tortosa, el 2 de març de 1968. Llicenciat en Filologia Catalana per la Universitat de Barcelona, és poeta, traductor, ha estat professor de Llengua i Literatura Catalanes en diversos instituts de les Terres de l'Ebre i de l'àrea de Barcelona (actualment a l'Hospitalet de Llobregat), ha organitzat i participat en antologies poètiques, així com ha protagonitzat recitals de la seva obra poètica i d'altres autors. Igualment, ha estat, uns anys, professor de matèria poètica a l'Escola d'Esriptura de l'Ateneu Barcelonès.

En el panorama poètic català, Subirats és una veu renovadora en estil i continguts, talment com altres companys de generació, com Enric Casassas i Josep Pedrals, reunits, entre molts més, a les antologies *Ningú no ens representa. Poetes empresenyats* (Setzevents editorial, 2011) i a *Poesia a la frontera* (Antologia de poemes en llengua catalana, aragonesa i castellana), publicada a March Editor, també el 2011.

Anteriorment, havia participat a les antologies *L'illa dels bous*

(Tortosa, 1989), *L'orgull de ser pocs* 1954-1993 (Ed. Montflorit, 1993) –recollint la tradició poètica de l'Ebre català (Gerard Vergés, Pérez Bonfill, Jesús Masip, Zoraida Burgos, Albert Roig, Josep R. Roig, Lluís Martín Santos, Albert Aragonès, etc.)–, *Terres d'Aigua. Poesia de l'Ebre* (Ed. Cossetània, 2004), a les antologies derivades dels Festivals de la Bouesia (Deltebre, 2006-2007) i a Lletres de Casa (2009).

Afoc lent

Tanmateix, aquesta vinculació a la realitat poètica de la seva terranatal no ha impedit ser l'autor d'una obra pròpia, sòlida, de gran riquesa lèxica i de continguts gens complaents, marcada a «foc lent» i que «ensenya a cor obert els seus matisos de progressió de la joventut cap a la maduresa», com assenyalava el narrador Joan Todó, de la Sènia, al pròleg del volum de *Subirats Galtes de perdiu* (Ed. LaBreu, 2012), que recull, en 280 pàgines, cinc llibres elaborats en el curs dels 25 anys anteriors.

L'aparició de l'editorial LaBreu, fa una quinzena d'anys, publicant la jove poesia catala-

na del segle XXI, va permetre a Subirats fer conèixer en paper el conjunt d'aquesta aportació i, paral·lelament, el 2010, la gran traducció que va fer de *Les Balades* del poeta francès del segle XV, François Villon, premiada per la UAB (Universitat Autònoma de Barcelona) com la millor traducció del francès al català d'aquell any. Subirats també traduí al català *Els paradisos artificials*, de Charles Baudelaire (Ed. Dias contados).

Actualment, Subirats prepara l'edició de l'*Obra Poètica Completa* de la tortosina Zoraida Burgos (1933), que publicarà també LaBreu abans de finals d'any, i a títol personal un altre volum de la seva poesia, *Cendres a Estòs*, elegia fúnebre dedicada al seu company en el món cultural, Felip Osanz, de Vinaròs, que es presenta aquest 20 de setembre al local de L'Original, de Barcelona (carrer Ferlandina, davant del Macba), el lloc de reunió, recitals i activitats de la generació de Subirats, i d'anteriors, marcats tant per l'obra escrita com per l'oralitat, retornant a la poesia la seva vivència original.

multituds que assisteixen als seus recitals en els diversos espais de la nostra cultura que s'han obert a l'oralitat de la paraula i, amb ella, a la teatralitat i musicalitat de l'espectacle de la vida. Subirats, per tant, també és actor, perquè és actiu recitant i actuant.

Uns altres que l'acompanyen, en aquesta nova i vella dimensió poètica, són Enric Casassas i Josep Pedrals, que també tenen una clientela addicta allà on van i, sobretot, com Subirats, a L'Original, un establiment de lectures poètiques, presentacions de llibres i gastronomies i beuratges diversos, situat davant del Macba, a Barcelona.

El regenten el Ferran i la Núria, lleidatans que vaig conèixer, els anys 70, al voltant del cantant de Balaguer, Miquel Àngel Tena (gran músic dels poemes de Màrius Torres) i d'altres artistes, com Jordi Oro, 'Xerrie' (Josep Borrell), Pau Gabarrella i Xavier Ribalta, que es donaren a conèixer a Guissona (la Noguera), el 31 de juliol de 1976, en la 1a. Trobada de la Cançó de les Terres de Lleida.

Antologies poètiques

A Tortosa, uns anys més tard, Andreu Subirats va participar en mogudes similars, començant per participar i promoure antologies poètiques dels poetes de la Regió de l'Ebre: *L'illa dels bous* (1989), amb Josep Ramon Roig, Albert Aragonès, Jep Colomé, Cristian Porres, ell mateix, etc. Amb *L'orgull de ser pocs* (1954-1993), a cura d'Albert Roig, amb autors com Vergés, Manolo Pérez Bonfill, Zoraida Burgos, Lluís Martín Santos, el mateix Subirats, etc.

El 2004, amb *Terres d'Aigua* (Ed. Cossetània), nova antologia de la poesia a l'Ebre i, en fi, els darrers anys amb els textos derivats de les trobades de la Bouesia (bous i poesia) a Deltebre, organitzades pel músic Miquel Àngel Marin, amb participació d'avantguardistes de tot pelatge: Carles Santos, Carles Hac Mor, Esther Xargay, els citats Casassas i Pedrals i tota la nòmina dels no adscrits a la correcció politico-poètica.

aliment. Jo em demano, on està tot això, ara?

–Sí, és clar, devem passar una època de depressió intel·lectual. No sé, dic jo.

–No vas desencaminat. Laveritat és que quan vaig a Tortosa –i em sembla que no m'haig de fer perdonar que hagi estudiat a Barcelona i que hi visqui i hi treballi– no sé massa on anar per trobar-me amb la gent que encara fa coses, que hi són, però, ja dic, diria que s'ha perdut la vivacitat i llibertat d'abans. Ho veig tot molt burocratitzat, com l'educació, que és el meu camp, i em sap greu comprovar que s'han carregat la vida social de manera brutal. Amb el petit burgesisme tortosí hi tinc una relació difícil, i em costa molt

tot això del 'tortosinisme', que sempre ha tirat a la dreta i ara s'ha fet independentista.

–I de l'anomenada literatura ebreca, què me'n dius?

–Home, ja sé què és difícil tenir presència a Barcelona i que cal potenciar les produccions d'aquí, però ho veig massa localista.

El mateix Pérez Bonfill ho ha criticat repetidament: cal obrir-se al món i abordar les grans problemàtiques humanes, com fan totes les literatures. De tota manera, la literatura, aquí i a tot arreu, ja no és un producte cultural, sinó mercantil, i els que ens hi dediquem ja no en vivim. Ha canviat tot.

–I, a sobre, no neva o neva poc.

Obra actual i futura

L'Andreu m'ensenya els seus llibres: *Lull entorn* (2006), *Galtes de perdiu* (2012), amb pròleg del senieñ Joan Todó, que recull la seva poesia de 1986 a 2010, tot publicat a LaBreu Edicions, encarregada, també, de publicar el seu nou llibre poètic *Cendres a Estòs* –que es presentarà el 20 de setembre a L'Original de Barcelona–, dicada a Felip Osanz, de Vinaròs, professor de grec i neasta, mort als 43 anys.

Igualment a LaBreu, abans de final d'any, Subirats és el promotor de recollir, editar i prologar

l'*Obra Poètica Completa* de la poetessa tortosina Zoraida Burgos (1933), històrica de la generació de postguerra.

Recapitulant, em diu: «Estic en un món en què saps que no tens cabuda», referint-se, és clar, al món literari, «molt endogàmic», on també està clar que hi ha autors que ocupen unes places sobrevalorades, amb grans premis, reconeixements i crítiques, mentre altres s'han d'encabir en antologies com les citades o en reculls com els dels *Poetes empresenyats*, a Setzevents Editorial (2011) i com

Poesia a la frontera (Poetes en llengua catalana, aragonesa i castellana), a March Editor, a cura de Santi Borrell, també el 2011.

Tépendent d'escriure una guia de les Fondes del Matarranya, com la de La Fresneda, on es retira a escriure davant un paisatge panoràmic. Al poble hi ha una piscina, inaugurada el 1986, remodelant l'antic abeurador d'animals, on anem a refrescar-nos i on ens fotografiem davant d'un poema encastat en marbre, digue d'un versificador del segle XIX: «Se han construido estas piscinas / para orgullo de este pueblo / que se conocen por la balsa / y vayan balsa par diez!». Davant d'aquests versos, els seus em sembla que hi tenen poc a fer.